OPŁATA POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.
Rok V. Kraków, wtorek 13 czerwca 1922. Nr. 154.

NOWY DZIENNIK

Adres redakcyi i administracyi: Kraków, Orzeszkowej 7.
Nr. telefonu 279. — Konto czekowe Poczt. Kasy Oszczędn. Nr. 141.123
Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracyi!
Komunikaty przesłane Redakcyi nie będą uwzględnione.
Redakcja rękopisów nie zwraca.
Redaktor naczelny przyjmuje od 11½ do 12 w południe.

Cena Nru 30 M.

Prenumerata: w Krakowie i na prowincyi mies. 7 0·—, kwart. 2 00 — M
w Krakowie z odnoszeniem do domu 800·— „ 240 — „
Na prowincyi: z przesyłką poczt. 850·—. „ 2550·— „
Za granicą: z przesyłką pocztową 100 „ 3000·— „
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia od wyrazu 20·— Mk., wiersz milimetr. 1-szpalt. Mk 25. Nadesłane Mk 65·—. Wiersz milimetrowy 1 szp. w tekście Mk 8 —, Wiersz milimetr. 1 szp. na stronie 100 Mk Gratulacye 800 Mkp. — Ceny ogłoszeń zagr. o 100% droższe.

Dalsze obrady nad utworzeniem nowego rządu.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Sobotnie obrady.

Warszawa. (M) W sobotę około północy przyjął N. Państwa przedstawiciela N. P. R. Chądzyńskiego oraz p. Dubanowicza i St. Dąbrowskiego z N. Chrz. Str. Lud. P. Chądzyński oświadczył, że konwent nie wyraża woli Sejmu. N. Państwa mianuje rząd w porozumieniu z Sejmem.

P. Dubanowicz oświadczył, że konwent seniorów reprezentuje wolę Sejmu N. Państwa nie przysługuje prawo inicyatywy. Klub p. Dubanowicza domaga się utrzymania „obecnego"(?) gabinetu.

Dzień wczorajszy.

Warszawa. (M.) Dziś przyjęci zostali w Belwederze przedstawiciele „Wyzwolenia", Niemców, Klubu katol.-lud. Przedstawiciele tych klubów nie udzielili prasie wiadomości o przebiegu swych konferencyi. Nadto przyjęty został imieniem mieszczan poseł Rosset. Poddał on krytyce plan polityki finansowo-gospodarczej „obecnego" gabinetu, w sprawie zaś konwentu seniorów oświadczył, iż konwent jest tylko ciałem doradczem i opiniodawczem.

Deklaracya klubu posłów żyd.

Warszawa. (M.) Na godzinę 6,30 Naczelnik Państwa zaprosił Wolne Zjednoczenie posłów nar.-żyd. w osobie jego przewodniczącego posła Thona. Poseł Thon, zmuszony do wyjazdu z Warszawy na niedzielę, usprawiedliwił swoją nieobecność, wobec czego w zastępstwie posła Thona udali się do Naczelnika Państwa imieniem tego klubu pp. Grünbaum, Farbstein, Hirschhorn i Mendelsohn. Imieniem przybyłych zabrał głos p. Grünbaum, który na wstępie przeprosił Naczelnika Państwa za przybycie w tak licznym gronie. Okazało się to jednak koniecznem celem reprezentowania wszystkich odłamów społeczeństwa żydowskiego. N. Państwa w odpowiedzi zaznaczył, że w zupełności to rozumie i wyraził swe zadowolenie z możności porozumienia się ze wszystkimi przedstawicielami żydostwa polskiego.

Następne zadał N. Państwa delegatom pytania tesame, które przedstawiał i innym klubom. Imieniem delegatów odpowiedział p. Grünbaum, że posłowie żydowscy interpretują „małą konstytucyę" w ten sposób, iż Nacz. Państwa w porozumieniu ze Sejmem mianuje premiera, który składa listę członków gabinetu. Po sformowaniu rządu przedstawia Sejmowi swój program celem uzyskania zaufania. Ponieważ konstytucya nie ustala sposobu porozumienia się N. Państwa ze Sejmem, sprawę tę przestawia sie do uznania N. Państwa.

Co się tyczy rządu parlamentarnego, klub nar.-żydowski wątpi w możliwość utworzenia takiego rządu, tembardziej, że żadne ze stronnictw w Sejmie nie chce porozmieć się z klubami mniejszości narodowych. Nawet centro-lew, który często korzysta z poparcia mniejszości, nie chce ich zaliczać do swej większości. Jest jednak możliwem, że rząd z ustalonym programem uzyska dla siebie istotną większość w Sejmie.

N. Państwa odpowiedział, iż nie widzi obecnie możności utworzenia rządu z ustalonym programem, gdyż znajdujemy się w okresie przedwyborczym. Rząd programowy będzie możliwy po wyborach, gdy obywatele wypowiedzą się, jaki program winien sobie rząd wytknąć. Życzeniem N. Państwa jest obecnie, aby rząd przeprowadził wybory bezpartyjnie, na czem szczególnie powinno zależeć mniejszym klubom.

P. Grünbaum podkreślił, że Żydom zależy na tem, aby wybory były czyste i godzą się popierać rząd, który przeprowadzi takie wybory. Następnie poruszył p. Grünbaum sprawę pozbawienia praw obywatelstwa polskiego przeszło pół miliona osób w kraju, szczególnie na kresach, którym prawo obywatelstwa przysługuje. Bez załatwienia tej sprawy nie sposób załatwić wyborów.

N. Państwa odpowiedział, że nie zna sprawy, poruszonej przez p. Grünbauma, sądzi jednak, iż na drodze stoją przeszkody techniczne. P. Grünbaum zaznaczył wówczas, że przy dobrej woli wszystkie przeszkody da się usunąć. N. Państwa przyrzekł polecić załatwienie tej sprawy przyszłemu premierowi.

Na koniec oświadczył p. Grünbaum: Klub posłów żydowskich uzależnia poparcie nowego rządu od 3 głównych podstaw:

1) Rząd nie będzie prowadził polityki antysemickiej, uprawianej przez wszystkie dotychczasowe gabinety,

2) Do składu nowego rządu nie wejdzie min. Sosnkowski — na czem posłom żydowskim specyalnie zależy, ponieważ min. Sosnkowski najbardziej naruszył podstawy konstytucyi w stosunku do ludności żydowskiej,

3) Rząd prowadzić będzie politykę pokojową.

Dzień dzisiejszy.

Warszawa. (M.) Dziś na 8 wieczór zaproszeni zostali do Belwederu przedstawiciele wszystkich stronnictw. Na posiedzeniu tem odczytać ma Naczelnik Państwa orędzie, wypracowane na zasadzie rozmów z klubami sejmowymi. Nie jest wykluczone, że N. Państwa przedstawi posłom również kandydaturę na przyszłego premiera.

Posiedzenie Sejmu.

Warszawa. (M.) Sprawa wtorkowego posiedzenia plenarnego Semu nie jest jeszcze zdecydowana. Termin zwołania Sejmu zostanie ustalony po zebraniu w Belwederze.

Sprawozdanie komitetu bankierów w sprawie długów niemieckich

Paryż. PAT. Ogłoszono tekst sprawozdania komitetu pożyczkowego. Komitet wyraża przekonanie, że gdyby zostały ustalone warunki kredytu dla Niemiec, dałoby się osiągnąć na większych rynkach światowych większą pożyczkę. Warunki emisyi takiej pożyczki są obecnie pomyślne. Komitet uważa, że nie da się osiągnąć stabilizacyi waluty bez uprzedniego rozwiązania sprawy wypłaty zobowiązań i sprawy uregulowania długów zagranicznych. Komitet wyraża przekonanie, że przeszkody obecne są do przezwyciężenia. Wreszcie komitet zaznacza, że dostarczy pomocy w odbudowie krótkoterminową pożyczką. Tekst powyższy podpisali wszyscy członkowie komitetu z wyjątkiem delegata francuskiego, który zastrzegł się że nie może dołączyć się do tego. Opierając się na swych zastrzeżeniach poczynionych w czasie obrad, oświadcza delegat francuski, że nie powinno się Niemcom przyznać nowych ulg i nie powinno się ograniczać praw Francyi przyznanych traktatem. Wreszcie delegat francuski jest zdania, że komitet bankierów niema kompetencyi do badania zobowiązań rządu niemieckiego.

* * *

Berlin. PAT. Dzienniki berlińskie rozpisują się szeroko nad uchwałą odroczenia obrad komitetu pożyczkowego i sytuacyą jaka z tego powodu powstała dla Niemiec. Dzienniki stają przeważnie na stanowisku, że zobowiązania Niemiec a w szczególności zobowiązania tyczące się zaprzestania dalszego druku banknotów i ustalenia obiegu banknotów były dane pod warunkiem, że w ciągu odpowiedniego czasu Niemcy uzyskają większą pożyczkę zagraniczną. Z powodu upadku planu pożyczki wszystkie te zobowiązania tracą swoją ważność, gdyż tylko pod warunkiem uzyskania pożyczki Niemcy będą mogły spełnić swoje przyrzeczenia.

—o-o—

Powściągliwa odpowiedź Anglii na memoryał Poincarego.

Paryż. PAT. Odpowiedź angielska na memoryał Poincarego została dziś doręczoną francuskiemu ministerstwu spraw zagranicznych. W odpowiedzi tej rząd angielski uznaje, że w konferencyi haskiej mają brać udział jedynie rzeczoznawcy i zaznacza, że memoryał z dnia 4 maja nie będzie brany pod uwagę. Odpowiedź angielska zaznacza dalej, że zasady uchwalone w Cannes winny być uważane za podstawę konferencyi haskiej i przemawia za dopuszczeniem rzeczoznawców rosyjskich do obrad konferencyi począwszy od dnia 25-go czerwca. Odpowiedź zaznacza dalej, iż należy liczyć się ze zasadą suwerenności Rosyi, nie narzucając jej programu. Należy w czasie konferencyi unikać wszelkich kwestyi politycznych. Odpowiedź angielska podnosi konieczność częściowego zredukowania wojennych długów Rosyi i uznaje konieczność zwrotu przez Rosyę mienia prywatnego, zrzekając się jednak odszkodowania za skonfiskowane mienie. O kapitulacyi któregokolwiek państw europejskich zasadniczo mowy być nie może.

Przed objęciem Górn. Śląska.

Katowice PAT. Jutro w gmachu wojewódzkim odbędzie się po raz pierwszy posiedzenie rady wojewódzkiej.

Katowice PAT. Nocy ubiegłej napadły bandy Orgeschu na wioski polskie pod Bytomiem. W szczególności wywiązała się długotrwała strzelanina w Łagiewnikach i Szarleju. W tej ostatniej miejscowości w potyczce z miejscową strażą gminną zginęło 4 orgeschowców. Przez całą noc słychać było gęste strzały karabinów i karabinów maszynowych.

Dodatki do podatku przemysłowego.

Czy gminy mają prawo do pobierania podatków? — Rozporządzenie ministerstwa skarbu. — Podatek obrotowy w miastach. — Jakie przedsiębiorstwa wolne są od miejskiego podatku obrotowego.

Nowy podatek przemysłowy obejmuje dwa podatki, a mianowicie zasadniczy podatek przemysłowy (patentowy), oraz procentowy podatek od zysku. Podatek patentowy pobiera Rząd obecnie przez wykupno patentów ze strony podatników stosownie do kategorji, do jakiej dane przedsiębiorstwo się zalicza.

Co się zaś tyczy podatku procentowego od zysku to ma być dopiero ogłoszony termin do przedłożenia fasji, wedle której zostanie podatek ten wymierzony.

Rozchodzi się obecnie o kwestyę dodatków do podatku przemysłowego a węc czy obok państwowego podatku przemysłowego będzie się także pobierać jakieś dodatki do tego podatku na rzecz gmin oraz inych związków samorządowych i w jakiej wysokości.

Nowa ustawa przemysłowa zawiera odnośnie do podatku przemysłowego szczegółowy przepis tej treści, że opodatkowanie przemysłu i handlu odbywa się na rzecz gmin miejskich podlegających ustawie o zasileniu finansów miejskich z dnia 17 grudnia 1921, tylko wedle przepisów tejże ustawy, zaś na rzecz wszystkich innych gmin opodatkowanie to odbyć się może tylko w postaci dodatków do zasadniczego podatku przemysłowego. Zaznaczam, że pod ustawę o zasileniu finansów miejskich podpadają w byłym zaborze austrjackim tj. w Małopolsce miasta Lwów, Kraków i inne większe miasta i miasteczka podpadające pod ustawy krajowe z dnia 13 marca 1889 r. Celem dokładniejszego określenia tego przepisu co do dodatków wydało Ministerstwo skarbu dwa rozporządzenia wykon. z d. 24 i 29 IV 1922, Dz. u. Nr. 34/22. Rozporządzenia te wyjaśniają powyższy przepis w ten sposób, że gminy miejskie Lwów, Kraków i większe gminy miejskiej mają prawo do pobierania tylko podatku od obrotu wedle ustawy o zasileniu finansów miejskich we wysokości najwyżej 0'2 procent od obrotu przedsiębiorstw takich, które podlegają oprócz zasadniczego podatku przemysłowego (patentów), także procentowemu podatkowi od zysku, a więc od przedsiębiorstw handlowych I. II. i III. kategorji, od przedsiębiorstw przemysłowych od I.—VI. kategorji, od osobistych zajęć II. i III. kategorji, oraz od wolnych zawodów. Od tych wymienionych przedsiębiorstw nie mogą już więc gminy te pobierać dodatku do zasadniczego podatku przemysłowego (patentowego) i takowy jedynie pobierać mogą od takich przedsiębiorstw, które nie opłacają? podatku procentowego od zysku, a więc od przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych najniższych kategorji i to do wysokości 50 procent tego podatku patentowego. Gminy zaś wiejskie i mniejsze gminy miejskie, które nie podpadają pod ustawę o zasilaniu finansów miejskich nie mają prawa do pobierania podatku obrotowego i jedynie mają prawo pobierać dodatki do zasadniczego podatku przemysłowego (patentowego) na rzecz gminnych i powiatowych ciał samorządzących we wysokości 200 procent zasadniczego podatku przemysłowego (patentowego, przy przedsiębiorstwach zajmujących się wyszynkiem alkoholów, we wysokości 100 procent, przy innych przedsiębiorstwach handlowych we wysokości 75 procent, przy przedsiębiorstwach przemysłowych, zaś na rzecz Izb handlowych i szkół mają prawo pobierana dodatku do powyższego podatku patentowego we wysokości 25 procent.

Z tego przedstawienia wynika, że Kraków podpadający pod ustawę o zasileniu finansów miejskich będzie mógł pobierać samodzielne podatek obrotowy od wszystkich przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych wyższych kategorji i wolnych zawodów opłacających podatek procentowy od zysku, a w tym wypadku nie będzie miał prawa co do tych przedsiębiorstw do żadnych innych dodatków do podatku przemysłowego, zaś tylko co do przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych najniższych kategorji, które nie opłacają podatku procentowego od zysku będzie miał prawo pobierać dodatki do zasadniczego podatku przemysłowego (patentowego) i to tylko we wysokości 50 procent.

Podstawą wyżej wspomnianego podatku miejskiego od obrotu będą sumy obrotu ustalone przez organa skarbowe powołane do wymiaru państw. podatku procent. od zysku, a organa te winny podać ustalone sumy obrotu do wiadomości płatników łącznie z wymiarem państwowego podatku procentowego od zysku. Przeciw ustaleniu sum obrotu ze strony rządowych organów skarbowych mogą płatnicy w przepisanym terminie wnieść reklamację łącznie z reklamacjami wniesionemi przeciw wymiarowi podatku procentowego od zysku. W ten sposób ustalone, względnie wskutek reklamacji sprostowane sumy obrotów poszczególnych przedsiębiorstw winny organa skarbowe podać do wiadomości Magistratom, w obrębie których dane przedsiębiorstwa się znajdują, a Magistraty te przyjmują ustalone prze organa skarbowe sumy obrotów, jako podstawę do wymiaru podatku miejskiego od obrotu. Tak więc będzie obrót danych przedsiębiorstw podstawą do wymiaru dwóch podatków, tj. państwowego podatku przemysłowego procentowego od zysku, oraz podatku miejskiego od obrotu.

Państwowy podatek procentowy od zysku będzie wynosił 1%—9% od czystego zysku danego przedsiębiorstwa, zaś miejski podatek obrotowy będzie wynosił najwyżej 0'2% od obrotu. Stawki miejskiego podatku obrotowego mogą być zróżniczkowane zależnie od rodzaju i rozmiaru przedsiębiorstw, oraz wysokości i obrotu i powinny być zatwierdzone przez Ministerstwo Spraw wewnętrznych, a nadto ogłoszone w sposób w danej miejscowości praktykowany

Od miejskiego podatku od obrotu będą zwolnione przedsiębiorstwa handlowe IV. i V. kategorji, przedsiębiorstwa przemysłowe VII. i VIII. kategorji, które będą opłacać tylko dodatki 50% do zasadniczego podatku przemysłowego (patentowego). Nadto zwolnione będą od podatku od obrotu przedsiębiorstwa, których zysk nie przekracza 40.000 Mk. rocznie, oraz przedsiębiorstwa zwolnione przez miejscową komisję podatkową od państwowego podatku procentowego od zysku.

Miejski podatek od obrotu wymierza Magistrat i zawiadamia płatników o dokona-

Wesołe kroniki.

V.

Kraków, 12. czerwca 1922.

Samobójstwo kamienicy we Lwowie. — Dlaczego brak gotówki w obrocie? — Z historji zbiórek ulicznych. — Swinia pokąsana przez redaktora. — „Szczutek" proponuje uzupełnienie ordynacji wyborczej. — Katastrofalny tydzień. — „Rzeczpospolita" o zaślubinach króla Aleksandra serbskiego. — Czwórprzymierze „Naprzodu".

Pewna realność we Lwowie, doprowadzona do rozpaczy „ochroną lokatorów" popełniła samobójstwo. Sprzykszyło się jej życie pośród ciągłych swarów między kamienicznikami a lokatorami, i postanowiwszy na złość runąć, doprowadziła swój okropny zamiar do końca. Skorzystawszy z przejazdu ulicą auta ciężarowego, zadrżała pękła i zawaliła się. Otworzyła się ziemia i pochłonęła lokatorów, bo złorzeczyli kamienicznikom, jak ongiś synów Koracha, za to, że złorzeczyli Bogu. Sam zaś kamienicznik znikł, jak ustawa lokatorska w komisji sejmowej i nie było po nim śladu. Ale policya wnet go wyśledziła i osadziła w bezpieczniejszem miejscu, aby mógł spokojnie spożywać owoce swych czynszów i chwalić Pana Boga, że tak jak w czasach biblijnych za sprawą Samsona pogrzebał Filistynów pod gruzami świątyni, tak obecnie pochował lokatorów pod gruzami kamienicy.

Demonstracyjne samobójstwo kamienicy lwowskiej przyszło mocno nie w porę. Czyliż nie mogła już zaczekać choćby aż do 1. lipca br., aby dożyć tej wielkiej chwili, kiedy kamienicznik otrzyma 20-krotny mnożnik drożyźniany?! Każde zdarzenie posiada, u nas swe echo polityczne, jak zwykle przed wyborami. Właściciele domów rzucą się na lokatorów ze swem indjańskiem hasłem bojowem: „Remont! Dajcie nam remont!" zaś lokatorzy wrzasną na właścicieli: „Remotczycy! Patrzcie ich „tym hyenom trupów lokatorskich się zachciewa!" A kandydaci na posłów będą z boku przypatrywać się tej miłej zabawie, wołając: „Huzia lokatorzy! Huzia kamienicznicy!

Ostatecznie skończy się na tem, że kamienicznicy dostaną mnożnik, kilku posłów mandaty, lokatorzy zaś nową ochronę. Ale kamienica lwowska nie wstanie, bo się naprawdę zawaliła i żaden mnożnik nie pomoże jej więcej.

A zamiast przysłowia „nie pomoże, jak umarłemu kadzidło", będzie się teraz mówiło: „nie pomoże, jak zawalonej kamienicy ochrona lokatorów!"

Oprócz bolączki lokatorskiej nęka nas jeszcze wiele innych: między innemi brak gotówki w obrocie. Przyczynę tego przykrego zjawiska przypisuje pewien mój znajomy — zbiórkom ulicznym. Niepodobna odmówić mu słuszności. Bo jeśli się obserwuje jak wytwornie ubrane damy dzień w dzień od świtu do nocy zbierają do ogromnych pudeł wszelaką gotowiznę, — to musi się nasunąć przypuszczenie, że ta właśnie tezauryzacya powoduje brak gotówki.

Nie wszyscy pamiętają, że obecne zbiórki uliczne nazywały się dawniej „dniami kwiatka". Były to czasy o wiele poetyczniejsze, niż dzisiaj. W średniowieczu kobiety obdarzały kwiatami zwycięzców turniejowych, dziś zaś — zwycięzców w stadyonie sportowym. Ten piękny zwyczaj utrzymał się w dniach kwiatka. Kobieta, która ośmieliła się zaczepić na ulicy nieznajomego mężczyznę i złupić go z gotówki, poczuwała się do obowiązku wetknąć mu w zamian z kokieteryjnym uśmiechem świeżą stokrótkę do butonierki.

Ale czy dziś można żądać by dama w lakierkach, jedwabnej sukni i kapeluszu z piórem wyjść miała rankiem w pole i schylać się na mokrej trawie po polne kwiaty?

I pierwsza szpilka, która pewnego dnia zamiast kwiatka wbiła karteczkę w piers mężczyzny, uśmierciła poetyczny urok „dni kwiatka". Resztę illuzyj rozwiał magistrat. Ten nieznośny urząd wymaga poprostu pokwitowania. Jakby cudna zamiana kokieterji kobiecej wzamian za akt miłosierdzia była tylko zwyczajną tranzakcją handlową.

Z tem wszystkiem, zbiórki uliczne wymagają gwałtownie reformy. A jakby tak rozpocząć „szeroko zakrojoną akcyę" z dniami — całusa? Rzecz jasna, że kobiety w pewnym wieku, w interesie samej sprawy, musiałyby od współdziałania być wykluczo-

nym wymiarze zapomocą nakazu płatniczego, zawierającego sumę obrotu i kwotę wymierzonego podatku obrotowego. Przeciw nakazowi płatniczemu może płatnik wnieść odwołanie, które jednak nie wstrzymuje obowiązku płatników do zapłaty wymienionego podatku obrotowego. Na poczet tego podatku od obrotu płacą płatnicy, jako zaliczkę łącznie z państwowym zasadniczym podatkiem przemysłowym dodatek ustalony przez Magistrat, który się później potrąca od wymierzonego podatku od obrotu, a ewentualnie nadwyżkę się zwraca.

Podatek miejski od obrotu może być poraz pierwszy wymierzony na rok 1922 na podstawie sumy obrotów z roku 1921. i ustaje prawo podatku miejskiego od obrotu z dniem 31 grudnia 1923. o

Dr. Albert Süsser.

Zdrowe rady konferencyi genueńskiej

Komisja ekonomiczna konferencji genueńskiej wydała do wszystkich państw, biorących udział w konferencji genueńskiej następujące zalecenia, dotyczące polityki handlowej i przemysłowej tych państw: 1) wprowadzenie

stałych taryf celnych,

któreby nie podlegały ciągłym zmianom, 2) zniesienie, względnie zredukowanie do minimum, ze względu na gospodarcze konieczności państwowe,

ceł wywozowych;

3) ograniczenie wedle możności reglamentacji handlu zagranicznego i przejście jaknajprędzej do

wolnego handlu

4) jako bardzo ważny punkt: traktaty handlowe winny się opierać tylko na

klauzuli największego uprzywilejowania;

5) zalecenie przystąpienia do konwencji w sprawie ochrony własności przemysłowej; 6) ustanowienie arbitrażu handlowego dla rozstrzygania sporów, wynikających z niedotrzymania umów.

Pozatem komisja wydała szereg zaleceń ogólnych, jak zalecenie do Ligi narodów, aby przeprowadziła ankietę w sprawie dumpingu, zalecenie do wszystkich rządów, aby bezzwłocznie zawiadamiały Ligę narodów i inne organizacje międzynarodowe o przepisach handlowych, taryfach celnych i wprowadzanych zmianach, wreszcie zalecenie w sprawie

ulg paszportowych i ulg w podróży;

między innemi dotyczące wiz. Wizy na wjazd do pewnego państwa winny być ważne na przeciąg 1 roku i kosztować 10 fr. w złocie, wiza na przejazd przez pewne terytorjum winna kosztować 1 fr. w złocie, wiza na wyjazd winna być zniesiona. Wiza na przejazd nie powinna napotykać na żadne trudności w chwili, gdy jest wiza na wjazd. Dla kupców i przemysłowców, udających się do obcych państw, winne być zastosowane

wszelkie ułatwienia przy rewizjach celnych.

Dział gospodarczy.

Wzrost inflaji papierowej w państwach b. monarchii austro-węgierskiej. Podług urzędowych danych, wzrost inflacji papierowej w państwach b. monarchii Austro-węgierskiej za czas od 1921 roku do chwli obecnej przedstawia się w następujący sposób:

Ilość banknotów będących w obiegu:

Jugosławia:

Data	Dynary
31. VIII. 1921	4,193.556.490
31. X. 1921	4.495.432.420
31. XII. 1921	4,688.443.680
31. I. 1922	4,570.896.000
28. II. 1922	4,638 312.000

Węgry:

Data	Korony
31. VIII. 1921	17,523.018.614
31. X. 1921	23,642.776.076
31. XII. 1921	25,174,941.187
31. I. 1922	25,680,031.800
28. II. 1922	26,903.418.000

Rumunja:

Data	Leje
3. IX. 1921	11,946.231.000
29. X. 1921	12.829.257.000
17. XII. 1921	13,683.226.000
28. I. 1922	13,709,378 000
18. II. 1922	13,689.969.000

Polska:

Data	Marki
31. VIII. 1921	133,734.219.532
30. IX. 1921	133,734.219.532
31. X. 1921	182.797.295.536
30. XI. 1921	207,029.095.539
31. XII. 1921	229,537.560.446
31. I. 1922	239,615.265.681
28. II. 1922	247.209.500.000

Czechosłowacja

Daty	Korony
31. VIII. 1921	11,455.175.000
31. X. 1921	12,327.157.000
28. II. 1922	10,777.958.000
31. VII. 1922	11,230.065.000

Z powyżej przytoczonych liczb wynika, że nawet takie zamknięte w sobie państwo, jak Jugosławia zmuszone było do powiększenia inflacji. Proces ten zaznaczył się silniej w Rumunii, jednakże inflacja w latach 1921—1922 była mniejsza, niż w latach 1918—1921.

Węgry, po nieudałych próbach ministra finansów Hegediusa zmuszone były wypuścić większą ilość banknotów.

Wreszcie najsilniej zaznaczyła się inflacja w Polsce, jednakże dzięki energicznej polityce finansowej w ostatnich czasach widoczna jest w tym kierunku znaczna poprawa.

Ulgi dla uczestników jarmarku prób i wzorów w Budapeszcie. Na skutek zabiegów Izby handlowej w Budapeszcie, biorący udział w jarmarku, jaki odbędzie się w Budapeszcie między 17 a 26 czerwca mają zapewnione ulgi przy otrzymywaniu wiz. Od 10 do 22 czerwca wolno przyjeżdżać do Budapesztu bez wizy węgierskiej, o ile pasażerowie przybywać będą pospiesznemi pociągami bezpośredniej komunikacyi, lub też zwykłemi, lecz przez z góry wyznaczone punkty granicne. (Satoralianghely, Biharteresstes, Kautegyany, Nyiraralrany, Szeget albo Gvekanyes). W tym wypadku pasażerowie muszą się wystarać o dodatkową wizę w Budapeszcie. Te same przepisy stosowane będą do pasażerów, przybywających drogą wodną. (Russpress).

ne. Rzucam ten nagi projekt pod uwagę komitetów zbiórkowych — bez dalszych komentarzy.

Jak już donieśliśmy w N-rze 147 naszego pisma onegdaj mieszkańcy jednej z dzielnic Warszawy zaalarmowani zostali ukazaniem się na ulicy dużej dzikiej świni, która biegając po ulicach, potrącała lub przewracała przechodniów, a nadto wbiegła do kilku parterowych mieszkań, czyniąc spustoszenie w urządzeniu domowem. Po długim pościgu jeden z posterunkowych zabił świnię. Zachodzi możliwość, że zwierzę było wściekłe, gdyż kilka chwil przedtem bawiło w lokalu „Dwugroszówki", gdzie zostało pokąsane przez jednego z redaktorów.

W jaki sposób ordynacja wyborcza powinna być uzupełniona — podaje „Szczutek" w „Projekcie, który do laski marszałkowskiej złożył Gdecki:"

1. Głosy żydowskie.

Jeśli w jakimś okręgu padną głosy na żyda lub kandydata popieranego przez Żydów, władze wyborcze, szanując prawa wyznaniowe zakonu Mojżesza i traktat wersalski o mniejszościach narodowych, zarządzą obrzezanie rezultatu wyborów.

Przykład. Jeśli w jakimś okręgu padło 10.000 głosów żydowskich, obrzezuje się 1, zostaj policzalnych głosów 0,000.

2. Głosy katolickie.

Jeżeli głosują w danym okręgu katolicy, liczyć trzeba głosy wedle dusz, a nie wedle ciał. Dlatego do liczby głosów oddanych na partję ks. Lutosławskiego, trzeba zawsze doliczyć drugie tyle, gdyż dusze wyborców tych wedle rozstrzygnięcia tego światłego teologa, są czystemi duszami, pełnemi łaski i w nich przebywa Duch Partyi.

3. Lista antypaństwowa.

Oprócz listy państwowej trzeba stworzyć listę „antypaństwową". Na niej kandydować i na nią głosować mogą wszyscy, którzy lżyli Naczelnika Państwa, Armję, legjony, którzy przed obcymi oskarżali Belweder, rząd, wojsko, urzędników o zdradę, którzy dostarczali artykułów do przeduku w „Izwiestiach" i „Grenzstimme", którzy ministrów nazywali koniokradami, urządzali zamachy, a w czasie wojny wyrywali w bezpieczne miejsca do Poznania.

Ubiegły tydzień obfitował w katastrofy. Mieliśmy przesilenie gabinetowe, strajk w Kurjerze, deszcz w Zielone Swiątki i zawalenie się kamienicy. Mnóstwo gorżkich wypadków spadło naraz na nasze głowy, odwykłe już od okropności. Słodki natomiast tydzień przeżywały organa skarbowe, które wpadły na trop czekolady przemycanej nielegalnie do kraju. Ale czekolada wnet się rozpłynęła, tak, że organom skarbowym został — jeno ślad wagonu, który się ulotnił do Wiednia. Zato na pociechę ludności pojawiły się pierwsze czereśnie. Ceny czereśni były tak niskie, że wojewódzka komisja dla badania cen wcale ich nie spostrzegła.

„Rzeczpospolita" zaczyna ubóstwiać aparat monarchiczny, ale — zagranicą. Gdy czytałem rozczulający opis zaślubin króla serbskiego Aleksandra, liczny poczet dygnitarzy wymienionych po imieniu i nazwisku, oraz rejestr dostojnych małżonek, jako żywo stawała przed oczyma „Neue Freie Presse" z okresu bałwochwalczego habsburgizmu:

„Die Füstin Hohenlohe in Umgebung Ihrer Söhne, der Prinzen Max. u. Karl, zweier herrlicher Knaben...".

Gorącym za to pretorjaninem marki krajowej okazał się „Naprzód". W artykule p. t. „Alarmy wojenne" jednem machnięciem pióra załatwił kwestję europejską i rozciął węzeł przesilenia. „Naprzód" przypomina łagodnie swym czytelnikom, jak to w roku 1914, z wybuchem wojny, międzynarodowy socjalizm niewytrzymał próby i że socyaliści postanowili bronić swych krajów przed najeźdźcą — proletaryuszem z pod innej flagi, i że dziś.... itd. Na zakończenie proponuje „Naprzód" nowe — czwórprzymierze, do którego mają przystąpić — ni mniej, ni więcej — Francja, Niemcy, Polska i Rosja! Co za wspaniała kombinacja polityczna! Wszystko przebaczone! Enkaeńci w ramionach dmowszczyków, aktywiści pod rękę z passywistami, bolszewicy w objęciach bankierów francuskich! Wielkie czwórprzymierze! Nowe Stany Zjednoczone Europy, a na ich czele na ogólne żądanie po raz ostatni — Ignacy Daszyński!

Maksymiljan Kora.

KRONIKA.

Kraków, 12 czerwca.

— Posiedzenie Rady wyznaniowej gminy żydowskiej odbyło się wczoraj popołudniu. Głównym przedmiotem obrad była sprawa bezpośredniego podatku gminnego. Szczegółowe sprawozdanie zamieścimy w następnym numerze.

— Awantury uliczne. W nocy z soboty na niedzielę około godz. 4-ej wywołali awanturę na ul. Sławkowskiej Henryk L. (lat 24) i Mieczysław S. (lat 28). Obaj ci osobnicy, z których pierwszy jest akademikiem, a drugi artystą jednego z teatrów, będąc w stanie pijanym wzajemnie się pobili. Policya po spisaniu doniesienia i wylegitymowaniu pozostawiła awanturników na wolnej stopie.

Onegdaj wieczór znowu niejaki Piotr Książek pobił dotkliwie w ul. Orzeszkowej Józefę Solarz, służącą, poczem zbiegł. Solarzówną zajęło się pogotowie ratunkowe, za Książkiem wszczęła policya pościg.

— Frenkel i Kamiński w „Grubych Rybach" w „Bagateli". Dzisiejszy wieczór „Grubych Ryb" z udziałem znakomitych gości warszawskiej sceny będzie prawdziwem świętem teatralnem. Mieczysław Frenkel i Kazimierz Kamiński ukażą się tym razem równocześnie w swoich kapitalnych i niezapomnianych kreacyach. Gościnne występy mistrzów Kamińskiego i Frenkla wypełnią wszystkie dnie tygodnia.

Wyniki zawodów footballowych.

ZAWODY W OKRĘGU KRAKOWSKIM.

Cracovia—B. B. S. V. 4:0.
Wisła—Sturm 2:0.

ZAWODY KRAJOWE.

Warszawa. Polonia—Czarni (Lwów) 2:2.
Lwów. Pogoń—Polaban 1:1 (1:0).
Poznań. Warszawianka—Poznańska Warta 2:2.

ZAWODY MIĘDZYPAŃSTWOWE.

Wiedeń. Austrya—Szwajcarya 7:1 (4:1).
Kopenhaga. Czechosłowacya—Dania 3:0.
Praga. Kombinowany team praski—Beerschot (Bruksela) 5:2 (4:0).
Morawska Ostrawa. Deutsch. Sportklub Cieszyn—Makkabi (Ostrawa) 4:3.

MIEJSKI TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO
Poniedziałek: „Ostatni".

Ciągłe trudności w Irlandyi.

Belfast PAT. Dziś podpalono szereg domów. Straty są znaczne.

Londyn. PAT. Odbyła się konferencya między Griffithem Churchillem a Chamberlanem. W sferach miarodajnych zapewniają, że nowy projekt konstytucyi irlandzkiej czyni zadość interesom angielskim.

Umowy handl. państw bałtyckich.

Ryga. PAT. Poseł francuski na Łotwie, jak donoszą dzienniki złożył łotewskiemu ministerstwu spraw zagranicznych projekt umowy handlowej analogiczny z umową francusko-estońską. Poza tem dzienniki donoszą, że poseł holenderski również zaproponował rządowi łotewskiemu zawarcie umowy handlowej z Holandyą.

Rzym PAT. Ukończono ostateczną redakcyę traktatów handlowych między Włochami a Łotwą, Estonią i Finlandyą.

MIEJSKI TEATR OPERA I OPERETKA
Poniedziałek: „Apasze".

TEATR „BAGATELA"
Poniedziałek: „Grube Ryby".

OPERETKA TEATRU „NOWOŚCI"
Poniedziałek: „Dziewiczy profesor".

Nakładem Gal. Sp. Wydawn. Red. odp. Dr Ign. Schwarzbart. Red. odpow. M. Feldman Nowa Drukarnia Dziennikowa, Orzeszkowej 7